

Yttrande
2010-06-03

Dnr: Ku2010/292/KV

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2010:11 Spela samman – en ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet

Riksteatern har anmodats att yttra sig avseende Betänkandet SOU 2010:11 *Spela samman*. Då det gäller beskrivningen av den regionala kulturverksamhetens framväxt och situationen idag är det enligt vår mening viktigt att tydligare belysa Riksteaterns roll i det regionala samspelet eftersom detta inte framkommer i betänkandet.

Sammanfattning

Riksteatern har som folkrörelse ett särskilt ansvar för att utveckla medborgarperspektivet inom scenkonstområdet. De kulturpolitiska målen har skrivits om och statens insatser ska inriktas på att stimulera kulturverksamhet i landet, inte reglera den. Det är Riksteaterns mening att den föreslagna modellen ger utrymme för en kreativ kulturpolitik som kan vila på regionala förutsättningar, behov och visioner.

Enligt Riksteatern är det av stor vikt att civilsamhället ges utrymme att utforma de regionala förutsättningarna och att kommuner och regioner gemensamt tar ansvar för att detta.

Inledning

Riksteatern är en folkrörelse som äger en turnerande nationalscen som arrangerar, producerar och främjar teater för alla i hela landet. Riksteatern engagerar ideella krafter och producerar scenkonst som turnerar i samtliga län. Men Riksteatern är mer än så; Riksteaterns vision är att vara en föregångare i att utöva och utveckla nya former för deltagande, delaktighet och inflytande för att skapa morgondagens demokrati.

Riksteatern har som folkrörelse ett särskilt ansvar för att utveckla medborgarperspektivet inom scenkonstområdet. Våra erfarenheter har lärt oss att dialogen mellan konstnärer och medlemmar, medborgare och publik berikar scenkonsten och hjälper oss att bedriva en verksamhet som uppfattas som viktig och relevant av allt fler.

En konstnär uttrycker sig såhär kring Riksteaterns arbete och styrkan i samverkan med flera civila parter:

"I dag rapporteras hatbrotten öka vilket undergräver det demokratiska samhällets grundläggande princip om alla människors lika värde.

Med Riksteaterns produktion "No Tears for Queers" fanns en tydlig vision: Att skapa en nationell debatt om hatbrott.

Det konstnärliga teamet ville skapa en föreställning som både var högkvalitativ men också en potentiell motor för ett samtal om demokrati och hatbrott. Vi ville samverka med civilsamhällets många aktörer för att få upp frågan på flera viktiga arenor runt om i landet. Tillsammans med bl.a. Svenska kyrkan, Sveriges Kvinnojourens Riksförbund, Män för jämställdhet, Röda korset, Amnesty, Studieförbundet, ABF, RFSU och RFSL möjliggjordes debatter, seminarium, föreläsningar och samtal.

"No Tears for Queers" hade också ett nära samarbete med rfsu-ungdom som genomförde en skuggturné runt hela Sverige med workshops och utbildningar för bl.a. lärare och elever. I anslutning till föreställningen visades även Elisabeth Ohlson Wallins fotoutställning "In hate we trust" som var ett samarbete med Forum för levande historia.

Hisnande var dom ringar på vattnet som föreställningen skapade, på bloggar, twitter, facebook och andra sociala medier eller när externa aktörer, utan vår inverkan, arrangerade seminarium i anslutning till föreställningens besök på orten.

Genomslaget blev stort -lokalt, regionalt och nationellt, både publikt och medialt. Tack vare alla ideella insatser, för och kring projektet, så lyckades vi tillsammans nå våra mål: Att skapa en nationell debatt om hatbrott.

Mårten Andersson, initiativtagare och skådespelare

Regional kulturverksamhet med statligt stöd

Riksteaterns nationella verksamhet är i mycket hög grad kopplad till regionala och lokala kulturverksamheter. De lokala och regionala föreningarna är en av förutsättningen för att professionell scenkonst ska nå utanför de trettioalva orter i Sverige som idag har tillgång till en egen scenkonstinstitution. Den politiska ambitionen att öka tillgängligheten av scenkonst är därmed tätt sammanvävd med Riksteaterns förmåga att stödja och utveckla scenkonstföreningarna. Mot bakgrund av detta har Riksteatern under senare år fokuserat allt mer resurser på att utveckla de ideella scenkonstföreningarna. Målet är att det ideella engagemanget, de förutsättningar som råder lokalt och den vision och de behov som finns hos de lokala arrangörerna, i allt högre grad ska kanaliseras genom den regionala föreningen för att sedan forma den nationella verksamheten:

- Genom att arbeta med utgångspunkt i den lokala nivån kan Riksteatern utforma en verksamhet som utgår från medborgarnas behov och visioner.
- Genom att verksamheten koordineras och kanaliseras genom de regionala föreningarna och de regionala teaterkonsulenterna skapas goda förutsättningar till samverkan mellan de olika lokalföreningarna, samt med lokala, regionala och statliga aktörer i länet/regionen.
- Genom att verksamheten förverkligas genom en nationell plattform görs stora ekonomiska vinster. Dessutom skapas möjligheter att skapa länsöverskridande kunskapsöverföring och samverkan.

- Genom ett ökat och breddat ägarskap finns goda möjligheter att på ett långsiktigt sätt integrera viktiga utvecklingsstrategier i Riksteaterns lokala och regionala verksamhet. Exempel på detta är det internationella/interkulturella utvecklingsarbetet, kultur i skolan, teknisk utveckling m.m.

Vi menar dock att Riksteaterns samspel på den regionala arenan kan förbättras ytterligare. Riksteaterns insatser bör i högre grad samverka med den regionala, och lokala, nivån. I några av de prioriterade regionerna har avsiktsförklaringar och samarbetsprojekt initierats som ett led i detta. Dessutom pågår gemensamma projekt och insatser i andra län. Ett exempel på detta är Spetsprojektet där Riksteatern tillsammans med Östgötateatern har arbetat i ett flerårigt projekt för att väcka uppmärksamhet kring bortglömda kvinnliga 1800-tals författare. Dessa föreställningar har turnerat i hela Sverige och skapat kunskap och mentala krokar kring ett bortglömt kulturarv.

Riksteatern bedömer i detta sammanhang att processen kring de regionala kulturplanerna som föreslagits i *Spela samman* kan komma att få mycket positiva effekter i detta sammanhang. De dialoger och förankringsprocesser som landstingen/regionerna ska genomföra med bl.a. kommuner, kulturaktörer och civilsamhället bör stimulera till ökat gemensamt engagemang och ansvarstagande inom samtliga arenor.

Länskonsulenter inom kulturområdet

Av betänkandet framgår att statsbidraget till konsulentverksamhet syftar till att sprida, stimulera och öka kunskapen om konst och kultur, framförallt bland barn och unga. Som vägledande princip för utveckling och förbättring av konsulentverksamheten anser Riksteatern att den framförallt ska utgå från hur de olika konst- och kulturområdena, utifrån mottagarnas förutsättningar, bättre ska kunna nå ut och expandera.

Riksteatern har idag en aktiv relation till ett trettiotal konsulenter och det är vår bild att konsulentverksamhet i hög grad bedrivs utifrån aspektpolitiska principer. Det är dock vår uppfattning att denna inriktning kan stärkas. Konsulenternas kunskap om de mervärden som uppstår i mötet mellan kulturen och andra politikområden kan öka möjligheten för medborgare att möta och vara delaktig i kulturen. Konsulentverksamheten har möjlighet att utgöra gränssnittet mellan skola - barn - ungdomsverksamhet och kulturskaparna. Det är därför viktigt att konsulentverksamheten ges utvecklingsmöjligheter så att de, genom sina stora kunskaper, kan agera inom andra områden, och i andra strukturer.

Ett exempel på detta är skolområdet. Riksteatern ser att konsulentverksamheten har goda kunskaper om hur kulturen kan samverka med skolan. I detta sammanhang kan dock konsulenternas roll utvecklas och stärkas. För att insatser på området ska nå sin fulla potential fordras en större kunskap om skolan, samt vilka effekter som går att nå i undervisning och scenkonstutveckling genom samverkan. Utbildningen *Medier, estetik och lärande i skolutveckling* vid Malmö högskola som ingår i "Läraryftet" är ett bra exempel på denna typ av samverkan. Konsulenterna bör vidare kunna ta ansvar för att nationellt säkerställa en bred kunskap om barnomsorgs- och skolpolitik, samt barn och ungas kultur- och brukarvanor.

Specialistkunskap inom olika konstområden bör kunna tillföras från befintliga nationella och regionala strukturer.

Riksteatern menar vidare att konsulenterna genom sina relationer till de ideella teaterföreningarna och till Riksteaterns professionella resurser kan spela en nyckelroll då det gäller att samordna och engagera de ideella krafterna, likväl som de professionella, i utvecklingen av kulturverksamheten inom skolan. Från skolans håll vet vi att ökad samordning mellan de olika konst- och kulturkonsulenterna är efterfrågad, liksom ökad kunskap om skolans uppdrag och verksamhet.

En annan viktig uppgift som är kopplad till Riksteaterns verksamhet, är konsulenternas arrangörsfrämjande arbete. För många teaterföreningar upplevs konsulenterna vara en mycket betydelsefull samlade kraft för den ideella verksamheten. Den ideella verksamheten bedrivs på fritiden vilket medför vissa svårigheter då det gäller dialog med och relation till offentliga myndigheterna m.m. Konsulenternas, eller andra regionala tjänstepersoners stöd blir därför avgörande i denna dialog. Dessutom får de ofta uppdraget att säkerställa att föreningarna ges möjligheter till kompetensutveckling, stöd och informationsinsatser.

Riksteatern ser logiken i att överföra konsulentmedlen inom ramen för samverkansmodellen. Riksteatern vill dock åter betona att det finns ett stort behov av organisatoriskt och ekonomiskt stöd för att de ideella krafterna ute i landet ska kunna fungera och att Riksteatern besitter stora kunskaper om förutsättningarna för detta och hur det kan göras resurseffektivt.

Finansiering och uppföljning av kulturverksamhet i länen

Enligt Riksteaterns bedömning bör bilden av finansieringen av lärens kulturverksamheter kompletteras med de ideella insatserna på regional och lokal nivå. De ideellt arbetade timmarna, särskilt i arrangörsledet inom hela scenkonstområdet, utgör en mycket stor del av den grundläggande uppbyggnaden av kulturlivet i sin helhet. Vi har kunnat konstatera att de ideellt arbetade timmarna uppgår till ungefär 1/3 av Riksteaterns samlade årsarbetskraft. Det är troligt att samma förhållande råder inom t.ex. musikområdet. För att skapa en rättvisande bild av hur kulturen finansieras bör därför även denna typ av insatser beaktas. Det är en resurs som kan öka i omfattning och kvalitet med begränsade men väl riktade investeringar. Dessutom är det rimligt att anta att dessa insatser naturligt borde generera inflytande över både kulturpolitiken och kulturverksamheterna.

Att ta fram mätetal för värdering av ideellt arbete är något som den nya analysmyndigheten bör beakta. Idag används flera olika metoder för att mäta detta och ett samlat perspektiv skulle bättre kunna visa på den enorma samhällsresurs som utgörs av ideellt arbete. Genom att mäta det ideella arbetets värde kan vi se vilken betydande kraft det är och i och med det koppla mandat till detta.

Avsiktsförklaringar och regionala dialoger

I betänkande framgår att Kulturrådet under de senaste åren vidareutvecklat sitt arbete med regionala dialoger och avsiktsförklaringar. Det är vår mening att detta arbetssätt utvecklar den framtida kulturpolitiken samtidigt som resurserna inom området utnyttjas på bästa möjliga sätt. Genom dialogerna och avsiktsförklaringarna identifierar den statliga, regionala och ibland även den lokala nivån gemensamma

behov, möjligheter och utvecklingsområden. De insatser som görs kan sedan samverka och spela samman.

Vi har kunnat konstatera att de regionala företrädarna under det senaste året visat intresse av att samverka med Riksteatern på ett liknande sätt. Enligt vår mening är detta mycket glädjande då arbetssättet går i linje med Riksteaterns egen strävan att öka närvaron och förbättra samspelet på regional nivå. Utgångspunkten i det fortsatta arbetet bör rimligtvis vara de utvecklingsområden som identifierats i avsiktsförklaringarna mellan Statens kulturråd och de regionala företrädarna. Vi har fört, och kommer att fortsätta föra, dialog med de regionala företrädarna om hur Riksteaterns samlade insatser på bästa sätt ska kunna samverka med övriga statliga, regionala och kommunala insatser, samt med övriga ideella insatser som görs i respektive län/region. De stora samordningsvinster som görs genom Riksteaterns nationella plattform kan genom ovan beskrivna samverkan i ännu högre grad komma regionerna till godo.

Ett exempel på ovanstående är det samarbetsavtal som Riksteatern Skåne, Riksteatern och Region Skåne slutit avseende ett arrangörscentrum i Skåne. Region Skåne har i avsiktsförklaringen med Kulturrådet identifierat arrangörsfrågor som ett utvecklingsområde. Med utgångspunkt i detta har Riksteatern fört samtal med Region Skåne om hur vi med vår stora erfarenhet och nationellt övergripande erfarenhetsbank ska kunna vara med och bidra i utvecklingen av arrangörsledet i Skåne. Parterna skrev den 21 april 2010 under avtalet om ett arrangörsutvecklingscentrum i Skåne. Samtliga parter har avtalat om ansvar för, insatser till, och inflytande över verksamheten.

Ett annat exempel är det uppdrag som Region Halland lagt på Riksteatern, Riksteatern Halland och Hallands Bildningsförbund. Enligt uppdraget ska parterna utreda former för hur man på regional nivå säkerställer den civila sektorns fortsatta delaktighet i, och inflytande över, regionens kulturverksamhet.

Riksteaterns erfarenheter i dessa båda regioner kommer att utgöra en grund för det fortsatta arbetet i andra län.

Utgångspunkter för statens stöd till regional kulturverksamhet

I Regeringens proposition *Tid för Kultur* framgår att de kulturpolitiska målen bör ge uttryck för en kulturpolitik som är anpassad till dagens samhälle och till framtidens möjligheter och utmaningar. Målen vilar på en portalparagraf som lyfter fram yttrandefrihet och delaktighet. Av målen framgår vidare att kulturpolitiken ska främja allas möjligheter till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.

Främja allas möjligheter till kulturupplevelser, bildning och att utveckla sina skapande förmågor

Dessa mål tar i mycket hög grad sikte på medborgaren som utövare, konsument och medspelare. Samverkan med civilsamhället är en förutsättning för att de kulturpolitiska målen ska nås. Enligt vår mening är denna inriktning mycket positiv. Riksteaterns remissvar på Kulturutredningen SOU 2009:16 byggde på de lokala och regionala föreningarnas synpunkter. Riksteatern kunde där konstatera att föreningarna var mycket positiva då det gällde civilsamhällets ökade inflytande på kulturpolitiken. Riksteatern konstaterade vidare att samverkan mellan den civila

sektorn och de professionella kulturaktörerna är en förutsättning för att medborgarinflytandet ska kunna öka inom kulturområdet. Vi hoppas om att den kunskap och de erfarenheter som just nu utvecklas inom Riksteatern kommer att vara en värdefull tillgång och en inspirationskälla inför en ökad samverkan mellan den offentliga och den civila sektorn. Riksteatern kan genom sin närvaro på båda dessa arenor fylla en särskild roll och vill därför medverka till att dessa arenor ska kunna spela samman i framtiden.

En konstnär uttrycker sig så här då det gäller frågan om inflytande:

Med min pjäs Bergsprängardöttrar har jag haft möjlighet att belysa en helt annan sida av Kriminalvården än vad rubriker i media gör när dom oftast leder till en förenkling som snarar piskar upp stämningen om hårdare straff, i stället för att lyssna på forskare om vad vi borde göra för att på riktigt minska brott i samhället. P.g.a. av min långa research har jag kunnat skriva en pjäs som både berättar ur ett personligt och faktaspäckt perspektiv om hur vi behandlar våra kvinnliga interner. Jag anser att dom är en bortglömd grupp då endast en forskningsrapport har gjorts om dom i Sverige någonsin.

Pjäsen har tagits emot med stort intresse och på flera platser har samtal med kriminalvårdare, präster, historiker hållits och människor har varit upprörda över att dom inte känt till hur kriminalvården bedrivs.

Jag ser det som en livsnödvändig del av demokratin att vi med konsten i bland kan belysa den verkligheten och problem vi lever i just nu och som angår oss alla.

Lo Kauppi Skådespelare, dramatiker och regissör

Kulturen ska se till den verklighet som finns runt omkring oss idag och att ta tillvara dessa perspektiv. Att ge medborgarna rätten att få sin verklighet gestaltad är en nödvändighet och ger en möjlighet till reellt inflytande och delaktighet. Enligt Riksteatern måste därför all verksamhet genomsyras av mångfalds- och jämställdhetsperspektiv.

Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse

Av de nya kulturpolitiska målen framgår att kvalitet och förnyelse ska främjas, liksom kulturarvet ska bevaras, brukas och främjas. För Riksteatern sammanfaller detta med ambitionen att ge möjlighet för kreatörer och ideella krafter att mötas på jämlika villkor. Det är i mötet mellan konstnärer och medborgare som Riksteatern kan bli en arena för medskapande och utveckling.

Att publiken ska vara medskapare av kultur är något som Riksteatern arbetar med i flera led. Dels arbetar vi med det i våra egna befintliga demokratiska strukturer men även genom Repertoarsamtal i folkrörelsen samt Läs- och skrivkommittéer inom skolan. Att utveckla detta deltagande, inflytande och mångfaldsperspektiv är för oss en kvalitets- och inflytande fråga. Detta är något som samverkansmodellen i sin form kan stötta, och fler institutioner kan använda sig av, i dialog med civilsamhället. Inom detta område har Riksteatern god kunskap som vi kan dela och utveckla med andra.

Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan

Enligt Riksteaterns mening är det positivt att frågan om den internationella och interkulturella utvecklingen särskilt betonas. Riksteaterns vision om ökad delaktighet och inflytande från medlemmar och föreningar för att skapa morgondagens demokrati kräver att Riksteatern etablerar hållbara internationella och interkulturella samverkansmodeller genom att arbeta i, med och genom de språkgrupper som finns i Sverige och tydligt länka det internationella med det lokala.

Det internationella och interkulturella perspektivet utmanar oss som folkrörelse och gör att vi ständigt måste uppdatera vår kunskap och kompetens, samt utveckla vår roll i ett globalt samhälle. För att Riksteatern är ålder, kön, klass etnicitet, språk och kulturell bakgrund en resurs för medskapande och utveckling. Dessa resurser integreras i all verksamhet och betraktas som tillgångar.

Ny modell för kultursamverkan

Som framgått av tidigare skrivning ställer sig Riksteatern positiv till en ny modell för kultursamverkan. Då det gäller själva konstruktionen av den nya modellen är det enligt vår bedömning klokt att föra samman medlen till ett gemensamt anslag. Genom detta förfarande ökar statens möjligheter till prioriteringar och omprioriteringar mellan län/regioner. Vi anser vidare att regeringen gör rätt i att avsäga sig ansvaret för att peka ut enskilda bidragsmottagare. Modellen ger utrymme för en regional kulturpolitik baserad på nationella mål vars praktiska tillämpning vilar på regionala förutsättningar, behov och visioner.

I *Tid för Kultur* framgår att den nya modellen för kultursamverkan introducerats som ett svar på behovet att flytta kulturen närmare medborgaren. Enligt regeringen tillvaratas engagemanget för kulturfrågor genom att den regionala och lokala nivån får ett tydligare inflytande på kulturpolitikens genomförande.

Kultursamverkansmodellen har vuxit fram utifrån ovanstående ställningstagande. Modellen syftar till att utveckla infrastrukturen, främja regional mångfald och ge möjligheter för kulturskapare att arbeta och utveckla sitt konstnärskap.

Riksteatern är av samma mening som regeringen i denna fråga och vi ser positivt också på de förstärkningar som gjorts på de regionala kulturverksamheterna de senaste åren. Däremot är det enligt vår mening inte självklart att förstärkningar på den regionala nivån kulturverksamheter automatiskt ger ett utökat medborgarinflytande. Vi tror att kopplingen mellan den ideella sektorn och övriga kulturaktörer på lokal och regional bör främjas. Enligt vår bedömning kommer mycket av dialogen mellan de offentliga strukturerna och civilsamhället att ske på lokal nivå och samspelet mellan dessa parter kommer mycket troligt att vara en avgörande faktor för i hur hög grad konsten och kulturen ska klara av att bli en angelägenhet för alla i hela landet. Av denna anledning är det enligt Riksteaterns mening klokt att basera medelstilledningen på fleråriga kulturplaner som fastställs efter samråd både kulturlivet och det civila samhället på lokal och regional nivå.

Riksteatern ingår i samverkansrådet som ska bistå Statens Kulturråd i arbetet med de regionala kulturplanerna. Kulturrådet har fått uppdraget att inrätta samverkansrådet emedan samverkansrådet själv fått i uppdrag att finna lämpliga former för hur denna myndighetsövergripande samverkan ska gå till, d.v.s. hur

respektive myndighet och organisations kompetens och intresse ska kunna beaktas. I detta sammanhang vill vi framhålla att Riksteatern genom sin mycket unika konstruktion har möjlighet att fylla mer än en funktion. Å ena sidan är det vår uppgift att föra samtal om de regionala teaterkonsulenterna och målen med deras verksamhet vilka vi redogjort i ett tidigare avsnitt. Å andra sidan kan Riksteatern också föra in ett medborgarperspektiv till samverkansrådet eftersom Riksteaterns verksamhet i utgår från folkrörelsen.

Riksteatern ser det som positivt att det finns en tydlighet kring vilka mål och perspektiv som särskilt kommer att genomsyra politiken och kulturplanerna. För både mål och syften menar dock Riksteatern att en tydligare framtids- och omvärldsanalys bör göras för att få en bättre bild av vilka utmaningar som finns. I en sådan analys bör dessutom brukarperspektivet beaktas.

Modellens genomförande

I betänkande framgår att ett antal kriterier bör vara uppfyllda för att Kultursamverkansmodellen ska kunna införas. Enligt Riksteaterns mening är dessa kriterier motiverade och väl genomarbetade. Vi vill dock betona att även Riksteatern i detta sammanhang har stor erfarenhet av samverkan över länsgränser, samt samverkan mellan lokal och regional nivå.

Vi vill särskilt lyfta frågan om hur civilsamhället ska få ökat inflytande över kulturpolitiken. I *Tid för kultur* framgår att regeringen ska inbjuda till dialog med civilsamhället kring gemensamma framtidsfrågor. Det är glädjande att regeringen inbjudit till möten i denna mycket viktiga fråga som kommer att äga rum under maj-juni 2010.

Riksteatern kan konstatera att civilsamhällets aktörer på kulturområdet fram till nu inte samordnat sig i särskilt hög grad. Alltsedan kulturpropositionen lades fram har dock initiativ tagits för att hitta former för samverkan och samordning. Ideell Kulturallians är ett relativt nybildat nätverk bestående av organisationer från det civila samhället på kulturområdet, och Riksteatern ingår i detta nätverk. Ideell Kulturallians företräder drygt 50 organisationer som verkar inom en rad skilda områden och tillsammans utgörs nätverket av över i miljon medlemmar. Enligt Riksteaterns mening utgör bör Ideell Kulturallians kunna spela en viktig roll i dialogen med det civila samhället både regionalt och nationellt.

Riksteatern vill betona vikten av att dialogen sker på civilsamhällets villkor vilket är en viktig aspekt då det arbetas med planerna. Dialogerna måste vara genomförda så att civilsamhället kan delta, exempelvis genom val av tider och platser. Riksteaterns unika konstruktion medför att organisationen har lång erfarenhet av hur det professionella kulturlivet kan samverka med den ideella sektorn. Riksteatern har fokuserat det regionala samarbetet på de prioriterade länen för att förbereda vår roll inför modellens införande. Under hösten 2010 och första delen av 2011 kommer vi att intensivifiera arbetet i dessa län samt i de län som förväntas ingå i förhandlingsomgången inför 2012.

Riksteatern vill dock framhålla att den föreslagna tidplanen är snäv vilket kan medföra svårigheter då det gäller dialogen med civilsamhället. Av denna anledning är det av extra vikt att säkerställa civilsamhällets delaktighet och vi vill åter peka på behovet av samverkan mellan den lokala och regionala nivån i denna process.

Modellen riskerar annars att bli en tjänstemanna-angelägenhet som saknar förankring hos medborgarna och skattebetalarna, likväl som hos utövarna.

Det är enligt vår mening är det mycket viktigt att ställa ett antal frågor kring hur dialogen med civilsamhället kommer att följas upp och mätas, även om Riksteatern har förståelse för att dessa processer i nuläget inte är färdigställda. Vi skulle dock gärna se mer utarbetade riktlinjer och resurser för detta, både för regionala institutioner och civilsamhället. Förslagsvis bör frågor ställas om vad som krävs för att en kulturplan ska godkännas utifrån denna parameter. Vidare bör frågan om brukarperspektivet tas upp i kulturplanerna.

I och med att modellen medför parallell bidragsgivning fram till 2015 vill Riksteatern betona vikten av att inte underminera verksamheten i de län som inte deltar i första omgången. Det är av vikt att fördelning till kulturverksamheterna både i pilotlänen och i övriga län sker på ett sådant sätt så att stabiliteten och den konstnärliga utvecklingen säkerställs i samtliga verksamheter.

Uppföljning, utvärdering och analys

Statens Kulturråd har fått i uppdrag att utarbeta en modell för uppföljningen av den regionala uppföljningen och på sikt kommer den nya analysmyndigheten att få ett mer övergripande ansvar för att följa upp effekterna av den nya modellen.

Eftersom det fortfarande är oklart hur ansvarsfördelningen mellan Kulturrådet visavi den föreslagna analysmyndigheten är det i dagsläget svårt att föreslå hur uppföljningen ska byggas upp. Det står dock klart att återrapporteringen måste ske konst- och kulturområdesvis för att utvecklingen ska kunna följas över tid. Uppföljningen ska utformas så att det går att följa kulturplanernas måluppfyllelse för såväl de årliga etappmålen som de långsiktiga målen.

Avslutningsvis vill Riksteatern peka på behovet av en definition av begreppen professionalism och kvalitet som tar hänsyn till de nya målen inom kulturpolitiken. I detta sammanhang är det dessutom är det av stor vikt att staten definierar och följer upp amatörverksamhet och ideellt arbete inom respektive kultur- och konstområde. Utan verktyg och metoder att mäta stora delar av det samlade kulturutövandet finns det risk för att Statens Kulturråds övergripande ansvar för kulturpolitikens genomförande undermineras. Endast genom att se helheten och betrakta kulturens och konstens utveckling på samtliga arenor och i alla olika sammanhang kan kulturen bli en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund.

Norsborg 2010-06-03

På uppdrag av Riksteaterns styrelse,

Birgitta Englin
VD